

Γεώργιος Τραμπούλης

Οι πλείστοι τῶν Μητροπολιτῶν τοῦ Φαναρίου ἔχουν ἀπολελυμένην χειροτονίαν, ὡς μὴ ἔχοντες ποίμνιον.

Καθαρὴ ἐκκλησιολογικὴ αἵρεσις ἡ δημιουργία ὑποεπισκόπων, ὑποσυνόδων καὶ ὑπερεπισκόπων, ὑπερσυνόδων.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι σέ κάθε ἐπίσημη συνάντηση προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί σέ κάθε ἐπικοινωνία ἐπισκόπων ἡ ἐπιθυμία τῆς ἐνότητος ἐκφράζεται μέ ζωηρότητα καί ἡ ἐπιχειρηματολογία ἐκδηλώνεται μέ πάθος καί πειστικότητα τίς περισσότερες φορές. Χαρακτηριστικά ἦταν τὰ ἐπιχειρήματα πού διατυπώθηκαν ἀπὸ τὸν Πατριάρχη Βαρθολομαῖο στὴν Ποντιφικὴ Θεολογικὴ Σχολή τῆς Νεαπόλεως μέ ἀφορμὴ τὴν βράβευσή του τὸν Νοέμβριο 2023 «γιά τὴν συμβολή του στὸν διαθρησκευτικὸ διάλογο καί τό οἰκουμενικὸ κίνημα». Εἶπε σέ ἐκείνη τὴν ἐκδήλωση σέ ἀναφορὰ μέ τὴν ἐνότητα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας□

«Ἀπὸ τὴν ἄνοδό μας στὸν Οἰκουμενικὸ Θρόνο, ἔχουμε συγκαλέσει ἀρκετές Συναξίες τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν γιά τὴν διευθέτηση θεμάτων κοινοῦ ἐνδιαφέροντος, τὴν ἐπίλυση παρεξηγήσεων γιά μία κοινὴ μαρτυρία στὸν κόσμο.

Ὁ ρόλος μας ὡς Οἰκουμενικός Πατριάρχης, παρὰ ἐκείνους πού θὰ ἤθελαν νά μᾶς ἀποδώσουν τὸν τίτλο τοῦ Πάπα τῆς Ἀνατολῆς, καί σύμφωνα μέ τοὺς κανόνες τῆς Ἐκκλησίας, δέν ἔχει ποτέ ἐκληφθεῖ ὡς κοσμικὸ μοντέλο ἐπεκτατισμοῦ, ἀλλὰ εἶναι ὀρθὰ πνευματικὸς καί ὑπηρετεῖ τὴν Ἐκκλησία.

Ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας παρήγαγε ἔγγραφο πού εἶναι πολύ σημαντικά γιά τήν ζωή τῆς Ἐκκλησίας καί τῶν Χριστιανῶν σήμερα καί ἄνοιξε τό δρόμο γιά τήν περαιτέρω ἐμβάθυνση σέ πολλά ζητήματα τοῦ σύγχρονου κόσμου.

Δέν μᾶς φοβίζει σήμερα ἡ στάση ὁρισμένων τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, πού ἐπικρίνουν τόν ρόλο μας: μᾶς φοβίζει περισσότερο ἡ ὑποστήριξή τους σέ ἕνα ἄδικο πόλεμο, ὅπως δυστυχῶς παρατηροῦμε ἀκόμη στήν Οὐκρανία, καί μᾶς φοβίζει ἡ ἀπροθυμία ἄλλων Ἐκκλησιῶν νά καταδικάσουν αὐτές τίς συμπεριφορές».

Δέν ἄρκεῖ οἱ ἐπίσκοποι τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας νά δηλώνουν ὅτι ἀναφέρονται στήν ἴδια ἀποστολική παράδοση καί ὅτι ἐνσαρκώνουν τήν ἴδια πατερική ἐμπειρία, κάτι τό ὁποῖο κάνει κατ' ἐξακολούθηση ὁ Πατριάρχης ἀλλά καί οἱ Μητροπολίτες τοῦ Φαναρίου, ἀλλά πρέπει αὐτό νά ἀποδεικνύεται καί στήν πράξη καί ὄχι μόνον στόν λόγο καί ἡ πραγματικότητα φανερώνει, σέ ἀναφορά μέ τήν Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅτι συμβαίνει τό τελείως ἀντίθετο. Ἡ ἐκκλησιαστική ἐμπειρία μᾶς ἔχει καταδείξει ὅτι ἡ κληρονομιά τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, οἱ λόγοι τῶν Πατέρων καί ὁ πλοῦτος τῆς Παραδόσεως ὑποχρεώνουν σέ μία συνειδητή συμπίεση τίς τοπικές Ἐκκλησίες ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι καί σέ μία συνεχῆ προσπάθεια ὑπέρβασης καί ὑπερνίκησης τῶν πειρασμῶν πού ἐκδηλώνονται στίς μεταξύ τους σχέσεις. Πειρασμοί, οἱ ὁποῖοι τρέφουν τήν ἀτομική καί τήν ὁμαδική ἔπαρση καί ἀκυρώνουν τήν ἐκκλησιαστική ὁμοψυχία. Ἔτσι, ὅταν ἀκυρώνεται τό πρῶτο, ἡ ὑπερνίκηση τῶν πειρασμῶν, ἐπακόλουθο εἶναι νά ἀποκαλύπτεται τό δεύτερο, ἡ ἔπαρση.

Ὁ λόγος τοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου, «μᾶς φοβίζει περισσότερο ἡ ὑποστήριξή τους σέ ἕνα ἄδικο πόλεμο, ὅπως δυστυχῶς παρατηροῦμε ἀκόμη στήν Οὐκρανία, καί μᾶς φοβίζει ἡ ἀπροθυμία ἄλλων Ἐκκλησιῶν νά καταδικάσουν αὐτές τίς συμπεριφορές», ἂν μή τι ἄλλο φανερώνει ἔπαρση, ἡ ὁποία ἀκυρώνει τήν ὁμοψυχία, πού θά ἔπρεπε νά ἐκδηλωνόταν στό πρόσωπο τῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας. Ἄλλωστε τό ὅτι ὁ λόγος τοῦ εἶναι ἀναληθής ἀποδεικνύεται ἀπό τά ἐπιχειρήματα τοῦ νέου προέδρου τῆς Ἀμερικῆς, ὁ ὁποῖος κατηγορήσε πρόσφατα τήν Οὐκρανία καί τόν πρόεδρο Ζελένσκι ὡς αἰτίους γιά τήν ἔναρξη τοῦ πολέμου, λέγοντας ὅτι «θά μποροῦσε νά εἶχαν κάνει μία συμφωνία», πρίν τήν κήρυξή του καί ἔτσι θά εἶχαν ἀποφύγει τόν πόλεμο καί τά ὀλέθρια ἀποτελέσματά του. Ὅμως ὁ κ. Τράμπ μέ τόν λόγο τοῦ αὐτό ἀκυρώνει τόν λόγο τοῦ Πατριάρχου, ὁ ὁποῖος χαρακτήρισε τόν πόλεμο ὡς «ἄδικο».

Ἡ πρακτική τοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου καί ὁ τρόπος πού διαχειρίζεται τό Φανάρι τά ἐκκλησιαστικά προβλήματα φανερώνει ὅτι διακατέχονται ἀπό τούς δικούς τους σχεδιασμούς καί ὅτι ἀναζητοῦν τήν ὑλοποίηση τῆς ἐνότητος μέ τόν δικό τους τρόπο, ὁ ὁποῖος εἶναι ὅμως ἐκτός τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου καί τῆς Παραδόσεως. Οἱ φιλοδοξίες, οἱ ἡγεμονισμοί, τά διάφορα σχήματα πού νομίζει τό Φανάρι ὅτι ἔχουν παγιωθῇ στήν ροή τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, ἔχουν ὡς ἐπακόλουθο νά ἔχη ἀλλοιωθῇ ἡ θεολογία τῆς ἐνότητος, ὅπως αὐτή ἔχει παραδοθῇ ἀπό τούς Πατέρες. Τό ὅτι ἔχει ἀποδοθῇ στόν Πατριάρχη ὁ τίτλος τοῦ πάπα τῆς Ἀνατολῆς, παρ' ὅλο πού ὁ ἴδιος τόν ἀρνεῖται, ἐπιβεβαιώνει τήν νόθευση αὐτή.

Προβαδίσματα τά ὁποῖα ἐγκαινίασαν καί τά θεσμοθέτησαν ἐποχιακές συγκυρίες, προνόμια πού κατακτήθηκαν μέ τήν συνέργεια κοσμικῶν ἐξουσιῶν, διδαχές πού παραχαράχθηκαν καί ἀλλοιώθηκαν εἶχαν ὡς ἐπακόλουθο νά ἐπιφέρουν ψεύτικα αἰτήματα καί ἀπαιτήσεις, σέ σημεῖο πού νά ἀμφισβητοῦνται ἀκόμα καί Ἱεροί Κανόνες, ὥστε νά αἰτιολογήσουν καί ἀνύπαρκτο ἔκκλητο. Ἀπαιτήσεις πού διαστρέφουν τήν ἐνότητα μέ ἐπακόλουθο νά προκαλοῦνται διαφωνίες καί ἀντιπαραθέσεις μεταξύ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Αἰτήματα πού ἐπέφεραν τήν ἀλλοίωση τῆς σχέσης τῆς ἀδελφοσύνης πού πρέπει νά διακατέχη τίς Ἐκκλησίες μεταξύ τους καί τήν ἀναγωγή της σέ τυπική, συμβατική σχέση, ἀλλά καί σέ διακοπή τῆς εὐχαριστιακῆς κοινωνίας, ὅπως συμβαίνει σήμερα μεταξύ τῶν Πατριαρχείων Κωνσταντινουπόλεως καί Μόσχας.

Ἡ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, τονίζουν οἱ ἅγιοι Πατέρες, θεμελιώνεται στήν κοινή ὁμολογία τῆς πίστεως καί στήν εὐχαριστιακή κοινωνία τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας, κλήρου καί λαοῦ. Ὡστόσο εἶναι γεγονός ὅτι τό δῶρο τῆς ἐνότητας τῆς πίστεως καί τῆς κοινῆς μετοχῆς στήν Εὐχαριστία ἀλλοιώνεται ἀπό τά ἀνθρώπινα πάθη. Ἔτσι, ἡ ὁμολογία τῆς πίστεως ὑποβαθμίζεται στήν καλύτερη περίπτωση σέ μία συμβατική ἐκπλήρωση τυπικῆς διατάξεως καί ἡ συμμετοχή στό μυστήριό τῆς θείας Εὐχαριστίας ἀποδυναμώνεται σέ ἐπανάληψη μίας καθιερωμένης λατρευτικῆς πράξης. Τό γεγονός αὐτῆς τῆς συμβατικῆς ἐκπλήρωσης καί ἀποδυναμωμένης ἐπανάληψης ἔχει ὡς ἐπακόλουθο νά βιώνη ἡ καθ' ὅλη Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τούς πειρασμούς τῶν ἀνταγωνισμῶν, τῶν διαιρέσεων καί τῶν σχισμάτων στίς μεταξύ τους σχέσεις οἱ τοπικές Ἐκκλησίες.

Εἶναι ὅμως ἀναντίρρητο ὅτι γιά αὐτούς τούς ἀνταγωνισμούς, τίς διαιρέσεις ἀκόμα καί τά σχίσματα τήν κύρια εὐθύνη φέρει ἡ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀφοῦ τό Φανάρι εἶναι αὐτό πού μέ τίς αὐξημένες ἀπαιτήσεις καί τήν μειωμένη ἀκτινοβολία του ἔχει ἐξελιχθῇ τόν τελευταῖο αἰῶνα σέ ἓνα ἐκκλησιαστικό κέντρο ἐκφυλισμένης ἡγεμονίας. Ἀφοῦ πρόκειται γιά μία μικρή ὁμάδα ἐπισκόπων, δώδεκα Μητροπολιτῶν, οἱ ὁποῖοι πλαισιώνουν τόν παντοδύναμο Πατριάρχη καί συγκροτοῦν τήν λεγόμενη Πατριαρχική Σύνοδο. Πρόκειται γιά ποιμένες, οἱ ὁποῖοι στήν πλειοψηφία τους δέν ἔχουν ποίμνιο, γιά τίτλους παλαιῶν, σπουδαίων ἐπισκοπῶν, οἱ ὁποῖες ὅμως δέν ἔχουν σχέση καί ἀναφορά μέ τήν σύγχρονη ἐκκλησιαστική πραγματικότητα.

Πρόκειται γιά Μητροπολίτες τιτλούχους, γιά φορεῖς τοῦ ἀρχιερατικοῦ χαρίσματος καί τῆς ἐπισκοπικῆς ἐξουσίας, οἱ ὁποῖοι δέν ἔχουν ποίμνιο, δέν προσφέρουν τήν θεία εὐχαριστία μαζί μέ τούς κληρικούς τους καί δέν ἀναφέρουν τήν προσφορά τους ἐξ ὀνόματος καί χάριν τοῦ ποιμνίου τους. Πρόκειται δηλαδή γιά πρίγκιπες, οἱ ὁποῖοι συγκροτοῦν ἓνα κλειστό διευθυντήριο, κάτι παρ' ὅμοιο σάν τό παπικό κονκλάβιο, ἓνα ὑπεροχικό σῶμα, τό ὁποῖο βουλεύεται ἀλλά δέν συμβουλεύεται, οἱ ὁποῖοι διατάσσουν καί διευθύνουν, ἀλλά δέν ὑποτάσσονται καί δέν διευθύνονται. Ἡ μᾶλλον ὑποτάσσονται καί διευθύνονται ἀπό τόν πρῶτο, τόν Πατριάρχη. Πρόκειται γιά λίγους τιτουλαρίους ἐπισκόπους πού μαζί μέ τόν πρῶτο κατεξουσιάζουν καί μονοπωλοῦν τήν ιδιότητα τοῦ συνοδικοῦ συνέδρου. Πρόκειται γιά ἀλλοίωση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πολιτεύματος, ἡ ὁποία ἀπό τήν στιγμή πού ἐνθρονίσθηκε ὁ Πατριάρχης Βαρθολομαῖος ὁ ἐκφυλισμός ἔχει ἐκτραχηλισθῇ, οἱ διχαστικές

πρωτοβουλίες έχουν πληθύνει και η ένότητα στην Έκκλησία του Χριστού έχει δεχθῆ καίρια πλήγματα.

Παράλληλα ὅμως, ὡς μεταδοτική νόσος, ἡ ἀλλοίωση τῆς ὀρθόδοξης ἐκκλησιολογίας ἔχει πλήξει καί ὅλα τὰ ἄλλα Πατριαρχεῖα καί κάποιες αὐτοκέφαλες Ἐκκλησίες, μέ τήν ἀπονομή τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἀξιώματος σέ ἐπισκόπους, οἱ ὁποῖοι δέν μετέχουν σέ συνοδική διαδικασία. Πρόκειται γιά ἐπισκόπους πού δέν διοικοῦν, ἀλλά διοικοῦνται, πού μπορεῖ ἀκόμα καί νά συμμετέχουν σέ μία σύνοδο, ἀλλά εἶναι ὑποχρεωμένοι νά ἀποδέχωνται καί νά συμφωνοῦν μέ τήν γνώμη τοῦ διευθυντηρίου καί νά ὑποτάσσωνται στίς ἀποφάσεις τῶν προνομιούχων συν-ἐπισκόπων τους.

Ἔτσι, ὅμως δέν μιᾶμε γιά ὀρθόδοξη ἐκκλησιολογία, δέν καλλιεργεῖται ἡ ὁμοφωνία μεταξύ τῶν ἐπισκόπων, δέν ἐμπεδώνεται ἡ ένότητα τῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, μέ ἐπακόλουθο νά μή ἐμπεδώνεται καί ἡ ένότητα στήν καθ' ὅλη Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καί ἔτσι νά καλλιεργῆται καί νά ἐμπεδώνεται στήν πράξη ὁ ρόλος τοῦ πρώτου. Εἴτε αὐτός εἶναι σέ τοπικό ἐπίπεδο εἴτε στήν καθ' ὅλη Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ὁ ρόλος ἑνός πάπα τῆς Ἀνατολῆς, ὁ ὁποῖος δέν διαφέρει σέ τίποτε μέ ἐκεῖνον τῆς Δύσεως καί μάλιστα νά τόν ἔχουν ἐνδύσει καί μέ μία θεολογία, στήν ὁποία ὁ πρῶτος λειτουργεῖ ὡς ὁρατό κέντρο τῆς ένότητας καί ὡς κεφαλή τοῦ σώματος τῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν.

Ὁ ἐκκλησιαστικός συγγραφέας Θεοδώρητος Κύρου σέ ἐπιστολή του, ἀναφερόμενος στήν σπουδαιότητα τῆς καθαρότητας τῆς πίστεως γιά τήν ένότητα στό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, λέγει ὅτι «Ὁ δέ κολοφών τῆς ένώσεως, ἡ συμφωνία τῆς πίστεως· τό μηδέν τῶν νόθων εἰσδέξασθαι δογμάτων, ἀλλά τήν παλαιάν ἐκείνην καί ἀποστολικήν φυλάττειν διδασκαλίαν, ἥν ἡ σεβασμία ὑμῖν πολιά, ἥν ἀρετῆς ἰδρῶτες ἐξέθρεψεν».

* Ὁ κ. Γεώργιος Τραμπούλης εἶναι Θεολόγος.

[Πηγή](#)